

«Δεξιότητες» & αξιολόγηση στα εργαστήρια δεξιοτήτων

Βασίλειος Κωτούλας – vaskotoulas@gmail.com –

Δευτέρα 13 Δεκεμβρίου 2021

Δομή

- Πλοήγηση με βάση τα νομοθετήματα
- - Δυο κουβέντες για τις δεξιότητες ζωής & δεξιότητες για τον 21ο αιώνα
- Τι προβλέπει η νομοθεσία για την αξιολόγηση στα εργαστήρια δεξιοτήτων

ΑΠ 94236/ΓΔ4/29-07-2021 ΥΠΑΙΘ

- Βασική αρχή των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων είναι να συνδυάζουν το γνωστικό πεδίο των Προγραμμάτων Σπουδών με την ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων των μαθητριών και των μαθητών με σκοπό τη *διάπλάσή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες.*
- Σκοπός των «Εργαστηρίων δεξιοτήτων» είναι η **ενίσχυση** της καλλιέργειας ήπιων δεξιοτήτων, **δεξιοτήτων ζωής** και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης στις μαθήτριες και στους μαθητές. Στους επιμέρους στόχους των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων είναι η μάθηση μέσω ομαδοσυνεργατικής, δημιουργικής και κριτικά αναστοχαζόμενης διδακτικής μεθοδολογίας, η ενίσχυση των δεξιοτήτων ζωής, διαμεσολάβησης και υπευθυνότητας, η ενίσχυση των δεξιοτήτων ψηφιακής μάθησης, τεχνολογίας και προγραμματιστικής σκέψης.

Τι είναι οι δεξιότητες ζωής;

- Οι δεξιότητες ζωής είναι ένας όρος που περιγράφει μια σειρά δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της μάθησης ή/και μέσω της εμπειρίας του καθενός και χρησιμοποιούνται για να βοηθούν άτομα και ομάδες να διαχειρίζονται αποτελεσματικά προβλήματα και ζητήματα της καθημερινότητας.
- Η δημιουργικότητα, η κριτική σκέψη, η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων, η επικοινωνία και η συνεργασία, η ιδιότητα του πολίτη, η σχέση της καθημερινότητας με την καριέρα, η προσωπική και η κοινωνική υπευθυνότητα είναι απαραίτητα χαρακτηριστικά για την επιτυχία στον 21ο αιώνα, χρήσιμα τόσο για υγιείς κοινωνίες όσο και για ισχυρούς, δυναμικούς, και με απήχηση στην αγορά εργασίας, ανθρώπους.
- Οι δεξιότητες ζωής χαρακτηρίζονται...
 - ... αληθινές / επηρεάζουν στην πραγματικότητα τις ζωές των ανθρώπων
 - ... επίκαιρες
 - ... ορισμένες φορές ευαίσθητες / μπορούν να επηρεάσουν τους ανθρώπους σε προσωπικό επίπεδο, ειδικά όταν έχουν να κάνουν με οικογένεια ή φίλους
 - ... συχνά αμφιλεγόμενες / κάποιοι διαφωνούν ή κρατούν σκληρή στάση απέναντί τους
 - ... ηθικές: σχετίζονται με το τι πιστεύουν οι άνθρωποι ότι είναι σωστό ή λάθος, καλό ή κακό, σημαντικό ή ασήμαντο στην κοινωνία.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

ΠΩΣ ΟΙ ΣΗΜΕΡΙΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΙ
ΣΕ ΜΙΑ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μαθησιακές Δεξιότητες

Κριτική Σκέψη

Δημιουργικότητα

Συνεργασία

Επικοινωνία

Δεξιότητες Γραμματισμού

Πληροφορία

Μέσα

Τεχνολογία

Δεξιότητες Ζωής

Ευελιξία

Ηγεσία

Πρωτοβουλία

Παραγωγικότητα

Κοινωνικότητα

Δεξιότητες ζωής & Δεξιότητες για τον 21ο αιώνα...

- ...'Ωστε οι μαθητές/μαθήτριες του σήμερα μπορούν να είναι ανταγωνιστικοί σε μια μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας:
- Μαθησιακές Δεξιότητες: Κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία, επικοινωνία
- Δεξιότητες γραμματισμού: Διαχείριση πληροφορίας (καλύπτει όλα τα αντικείμενα που διδάσκονται), χειρισμός μέσων, τεχνολογία
- Δεξιότητες ζωής: ευελιξία, ηγεσία, πρωτοβουλία, παραγωγικότητα, κοινωνικότητα

https://www.unodc.org/pdf/youthnet/action/message/escap_peers_07.pdf

Η UNICEF, η UNESCO και ο ΠΟΥ απαριθμούν τις δέκα βασικές στρατηγικές και τεχνικές δεξιοτήτων ζωής: επίλυση προβλημάτων, κριτική σκέψη, αποτελεσματικές επικοινωνιακές δεξιότητες, λήψη αποφάσεων, δημιουργική σκέψη, δεξιότητες διαπροσωπικών σχέσεων, δεξιότητες οικοδόμησης αυτογνωσίας, ενσυναίσθηση και αντιμετώπιση του στρες και των συναισθημάτων

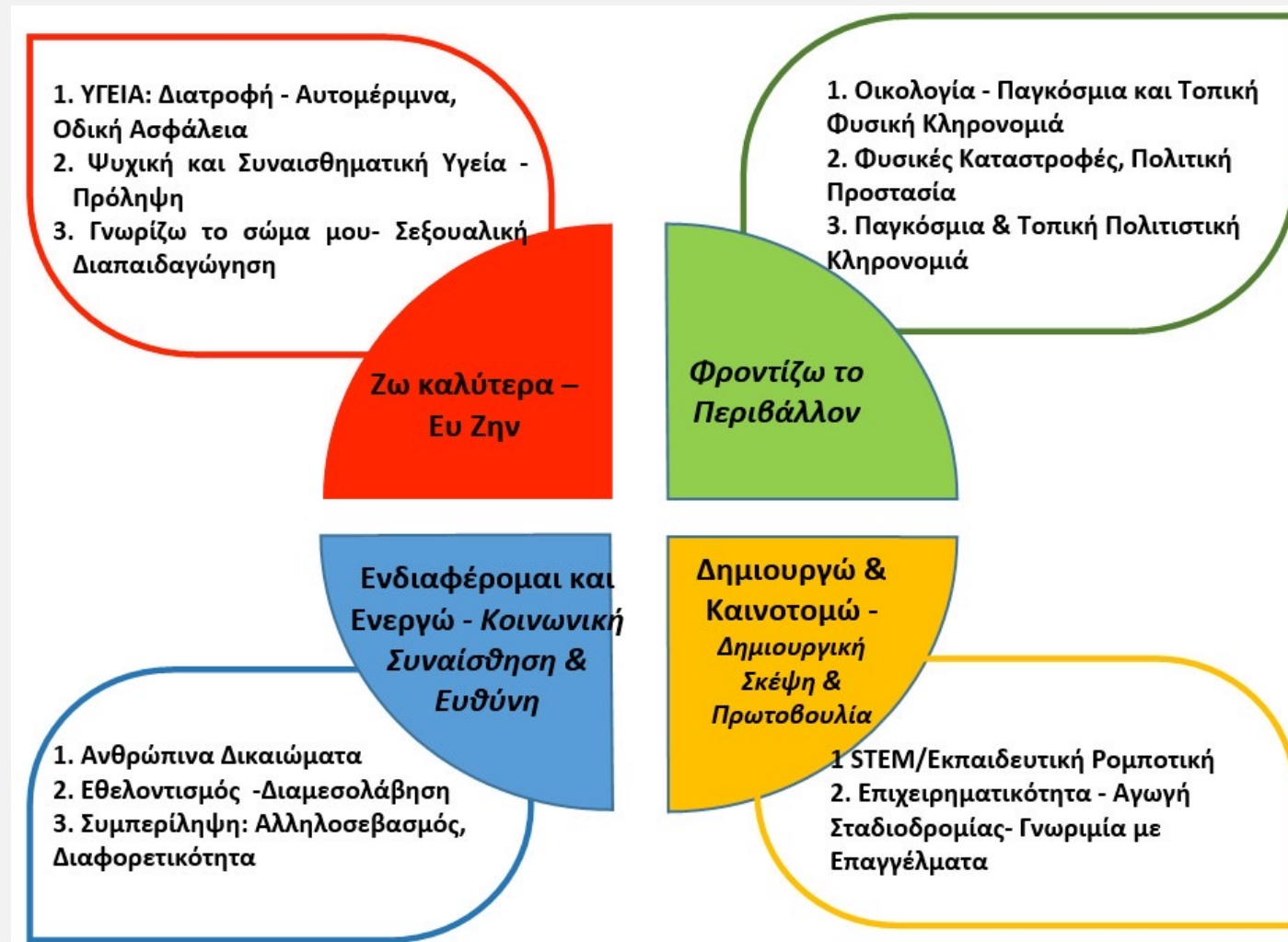
«δεξιότητα» - βικιπαίδεια (wikipedia.org)

- Γενικά, ως **δεξιότητα** χαρακτηρίζεται η δυνατότητα ενός ατόμου να επιτυγχάνει κάποιο συγκεκριμένο επιθυμητό αποτέλεσμα, με την ελάχιστη δυνατή προσπάθεια και χρόνο (αξιοποίηση και εφαρμογή γνώσεων για την εκπλήρωση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων). Οι δεξιότητες, βασισμένες στην ανάπτυξη ικανοτήτων, δεν είναι έμφυτες στα άτομα, αλλά αποκτώνται/αναπτύσσονται με τη [μάθηση](#) μέσω του συνόλου της [εκπαίδευσης](#) και της πρακτικής εξάσκησης (training).
- Οι δεξιότητες διακρίνονται σε γενικές και σε ειδικές. Οι γενικές δεξιότητες αφορούν σε ευρεία γκάμα επαγγελμάτων, μπορεί για παράδειγμα να είναι η [διαχείριση του χρόνου](#), η [ομαδικότητα](#), η [ηγεσία](#), ενώ οι ειδικές δεξιότητες χρησιμεύουν μόνο στη διεξαγωγή κάποιου εξειδικευμένου έργου (επαγγέλματος), π.χ. δεξιότητα χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών. Επίσης, οι δεξιότητες μπορεί να είναι νοητικές (χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης, π.χ. για την επίλυση προβλημάτων, λήψη αποφάσεων, κτλ) και πρακτικές (αφορούν στη [χειρωνακτική επιδεξιότητα](#) και στη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων).

Δεξιότητα (skill)

- Μαθαίνουμε, προσαρμοζόμαστε, επιβιώνουμε, αξιοποιώντας δεξιότητες και στρατηγικές που μας βοηθούν να καταλαβαίνουμε, να επεξεργαζόμαστε δεδομένα: απομνημόνευση, συνδυασμός, διάκριση, ταξινόμηση, τροποποίηση.
- *Μαθημένη ικανότητα να εφαρμόζουμε αποτελεσματικά αυτά που γνωρίζουμε ώστε να έχουμε επιθυμητή έκβαση σε ό,τι προσπαθούμε.*
- Μπορεί να κατακτηθεί είτε παρατηρώντας τους άλλους (Bandura – κοινωνικο-γνωστική προσέγγιση της μάθησης) είτε όταν επιλέξουμε, δηλαδή όταν από ετερο-ρυθμιζόμενοι γίνουμε αυτορυθμιζόμενοι

ΑΠ 94236/ΓΔ4/29-07-2021 ΥΠΑΙΘ
Τέσσερις θεματικές ενότητες με βάση τους
Παγκόσμιους Δείκτες Αειφόρου Ανάπτυξης

A) Δεξιότητες 21ου αιώνα (4cs – Τα 4 c: Creativity, Critical Thinking, Communication & Collaboration)

A1. Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα (4cs) (Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα)

A2. Ψηφιακή μάθηση 21ου αιώνα (4cs σε ψηφιακό περιβάλλον) (Ψηφιακή επικοινωνία, Ψηφιακή συνεργασία, Ψηφιακή δημιουργικότητα, Ψηφιακή, κριτική σκέψη, Συνδυαστικές δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας, επικοινωνίας και συνεργασίας)

A3. Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας

B) Δεξιότητες ζωής

B1. Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής (Αυτομέριμα, Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Πολιτειότητα, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα, Υπευθυνότητα)

B2. Δεξιότητες της ψηφιακής ιθαγένειας (Ευχέρεια στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, Ψηφιακή πολιτειότητα, Ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο, Προστασία από εξαρτητικές συμπεριφορές στις τεχνολογίες, ανθεκτικότητα)

B3. Δεξιότητες διαμεσολάβησης και κοινωνικής ενσυναίσθησης (Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Διαμεσολάβηση, Επίλυση συγκρούσεων, Πολιτειότητα)

B4. Δεξιότητες επιχειρηματικότητας (Πρωτοβουλία, Οργανωτική ικανότητα, Προγραμματισμός, Παραγωγικότητα, Αποτελεσματικότητα)

Γ) Δεξιότητες της τεχνολογίας, της μηχανικής και της επιστήμης

Γ1. Δεξιότητες της τεχνολογίας (Δεξιότητες δημιουργίας και διαμοιρασμού ψηφιακών δημιουργημάτων, Δεξιότητες ανάλυσης και παραγωγής περιεχομένου σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα, Δεξιότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών)

Γ2. Δεξιότητες διαχείρισης των Μέσων (Πληροφορικός γραμματισμός, Ψηφιακός γραμματισμός, Τεχνολογικός γραμματισμός, Γραμματισμός στα μέσα, Ασφάλεια στο διαδίκτυο)

Γ3. Ρομποτική (Δεξιότητες μοντελισμού και προσομοίωσης, Επιστημονική/ υπολογιστική σκέψη)

Δ) Δεξιότητες του νου

Δ1. Στρατηγική Σκέψη (Οργανωσιακή σκέψη, Μελέτη περιπτώσεων και Επίλυση προβλημάτων)

Δ2. Πλάγια σκέψη (Δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη)

Δ3. Ρουτίνες σκέψης και αναστοχασμός

Δ4. Κατασκευές, παιχνίδια, εφαρμογές

Δ5. Δεξιότητες υπολογιστικής σκέψης (Επιστημονική/ υπολογιστική σκέψη διαμεσολάβηση)

Νομοθέτημα για την αξιολόγηση στα εργαστήρια δεξιοτήτων

ΦΕΚ 4676B' - 2021

Δύο φάκελοι Επιτευγμάτων (α) του τμήματος & (β) του μαθητή

- Δημιουργείται ειδικός φάκελος επιτευγμάτων (portfolio) τμήματος/τάξης στο οποίο θα υπάρχουν **κατ' ελάχιστο** τα Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων τα οποία θα εφαρμόζονται στο ίδιο τμήμα ή τάξη καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησης των μαθητριών και των μαθητών στην υποχρεωτική εκπαίδευση από το Νηπιαγωγείο έως και τη Γ' Γυμνασίου.
- Ενδεικτικές δραστηριότητες: κατασκευές, παρουσιάσεις, παιχνίδια, δημιουργία παιχνιδιών, θεατρικό παιχνίδι, οργάνωση έρευνας ή συνέντευξης, συμμετοχή στο εκπαιδευτικό ραδιόφωνο ή στην εκπαιδευτική τηλεόραση, εργαστηριακή δημιουργία εικονικής επιχείρησης, γνωριμία και συνέντευξη κάποιου επαγγελματία ή προσωπικότητας και διοργάνωση εκδηλώσεων.
- Ατομικός φάκελος μαθητή
 - ...δίνεται έμφαση στην περιγραφική αξιολόγηση και στη σύνταξη φακέλου επιτευγμάτων (portfolio) από την μαθήτριά και τον μαθητή.
 - Οι αξιολογήσεις διεξάγονται ανά τρίμηνο/τετράμηνο και ανά Θεματική Ενότητα και έχουν διττό στόχο: την αξιολόγηση της εφαρμογής του Προγράμματος Καλλιέργειας Δεξιοτήτων και την αξιολόγηση της ανάπτυξης δεξιοτήτων των μαθητριών και των μαθητών.

Τι περιλαμβάνεται στον φάκελο της μαθήτριας / του μαθητή

Ο ατομικός φάκελος μαθήτριας/μαθητή, ήτοι το portfolio:

(α) παραδίδεται στη μαθήτρια και στον μαθητή ως προσωπικό τους αρχείο,

(β) αποτελεί υλικό ενημέρωσης και συμβουλευτικής προς τους γονείς/κηδεμόνες στο πλαίσιο προγραμματισμένων συναντήσεων για την ενημέρωσή τους,

(γ) είναι διαγνωστικό μέσο ως ένα συμπεριληπτικό εργαλείο αποτύπωσης των επιτεύξεων και των εμποδίων επίτευξης καθώς και του μαθησιακού προφίλ κάθε μαθήτριας και μαθητή,

(δ) μπορεί να περιλαμβάνει εναλλακτικές προσεγγίσεις αξιολόγησης, όπως είναι η αυτοαξιολόγηση και η ετεροαξιολόγηση στην ομάδα, και πεδία συγκρότησης του σχολικού βιογραφικού της μαθήτριας και του μαθητή.

Πληροφορίες για τις προσεγγίσεις αξιολόγησης θα βρείτε στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ:

<http://iep.edu.gr/el/component/k2/content/39-pilotiki-efarmogi-tis-perigrafikis-aksiologisis>

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1

A. Εργαστήρια Δεξιοτήτων – Φύλλο Προόδου μαθητή/μαθήτριας:

Σχολικό έτος	Σχολείο	Τάξη	Τμήμα

A. Περιγραφική Αποτίμηση

1η Θεματική Ενότητα:

2η Θεματική Ενότητα:

3η Θεματική Ενότητα:

4η Θεματική Ενότητα:

Συμπλήρωση του υποδείγματος

- Στον φάκελο επιτευγμάτων (portfolio) τηρείται φύλλο προόδου δεξιοτήτων του/της μαθητή/τριας ανά θεματική ενότητα, βάσει του συνημμένου υποδείγματος I.
 - Το υπόδειγμα συμπληρώνεται ως εξής:
 - Α. Ο/η εκπαιδευτικός εξετάζει τους στόχους (κύκλοι δεξιοτήτων) που θέτει το πρόγραμμα που έχει επιλέξει για την εκάστοτε θεματική ενότητα.
 - Β. Επιλέγει τις δεξιότητες που θα αξιολογήσει για κάθε μαθητή/τρια κατά την παιδαγωγική του κρίση και τις διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές ανάγκες.
 - Γ. Χαρακτηρίζει το επίπεδο επίτευξης/εκδήλωσης σύμφωνα με την τετράβαθμη κλίμακα και τους δείκτες που υποδεικνύονται στο υπόδειγμα.
 - Δ. Ενημερώνει το φύλλο προόδου στη λήξη κάθε θεματικής ενότητας για κάθε μαθητή/τρια ονομάζοντας τη θεματική/υποθεματική ενότητα (π.χ. Ευ Ζην/Ψυχική Υγεία) και τον τίτλο του προγράμματος που υλοποίησε.

Κλίμακα αξιολόγησης Από το βασικό επίπεδο γνώσης ... στη γενίκευση

	1ο επίπεδο εκδήλωσης της δεξιότητας	2ο επίπεδο εκδήλωσης της δεξιότητας	3ο επίπεδο εκδήλωσης της δεξιότητας	4ο επίπεδο εκδήλωσης της δεξιότητας
Διαβαθμίσεις	Αρχόμενη	Αναπτυσσόμενη	Ικανοποιητική	Εξαιρετική
<p>Παρατηρούμενες ενδείξεις ως προς τη δεξιότητα</p> <p>Ο μαθητής / Η μαθήτρια...</p>	...ανταποκρίνεται ως προς τη δεξιότητα σε επιδείξεις, υποδείξεις, σε δραστηριότητα καθοδήγησης	...καταβάλλει προσπάθεια, συμμετέχει ενεργά, δοκιμάζει / πειραματίζεται, δεν εγκαταλείπει, ζητά υποστήριξη κατά την εμπλοκή του/της στη δραστηριότητα	... αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και προωθεί συνεργατικές στρατηγικές κατά την εμπλοκή του στη δραστηριότητα	... εκδηλώνει αυθεντική διάθεση για γενίκευση, μεταφέρει την εκδηλούμενη δεξιότητα σε άλλες δραστηριότητες, συμμετέχει ολόπλευρα στη δραστηριότητα

Κείμενο περιγραφικής αξιολόγησης

Σχόλιο με θετικό
πρόσημο για κάποια
ενέργεια του παιδιού

Εντοπισμός των
ελλειμμάτων –
εστιάζουμε στα
κυριότερα

Προτείνουμε τις
ενέργειες που πρέπει
να ακολουθήσει για
να καλύψει τα
ελλείμματα

Κλείνουμε με σχόλιο
που αφήνει θετική
εικόνα για την
εξέλιξη

Χαρακτηριστικά του κειμένου

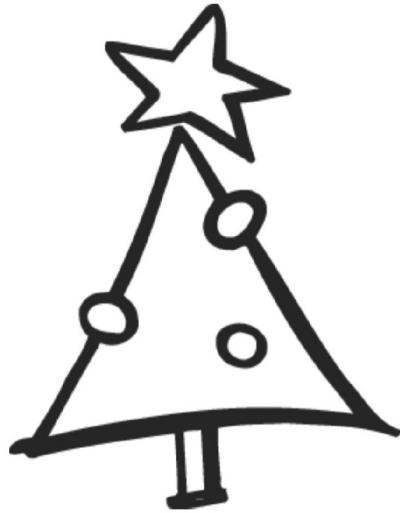
Εστιασμένο κείμενο που απευθύνεται αποκλειστικά σε κάθε παιδί

Αναφέρει σημεία στα οποία το παιδί τα καταφέρνει και σημεία στα οποία υστερεί
Δεν πρέπει να δώσουμε ένα κείμενο γεμάτο με σημεία που το παιδί υστερεί

Κείμενο περιγραφικής αξιολόγησης

Πρέπει να καταθέσουμε εστιασμένες προτάσεις για το πώς πρέπει το παιδί να κινηθεί για να ξεπεράσει τις δυσκολίες που αναφέρθηκαν. Σε αυτές βρίσκεται η ουσία της περιγραφικής αξιολόγησης.

Οι διατυπώσεις που θα χρησιμοποιήσετε στο κείμενό σας πρέπει να είναι σαφείς, εστιασμένες και να μη θίγουν.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!
Ευχές για Καλά Χριστούγεννα και μια
ευτυχισμένη χρονιά!